

SEPTEMBER
16 S Ljudmila
17 N 16. pobirk.
18 P Tomaž Vil.
19 T Jančič Vl.
20 S Kv.-Evženij +
21 Č Matevž +
22 P Kv.-Emeran +
23 S Kv.-Teška +
24 N 17. pobirk.
25 P Sv. Pacific, sp.
26 Justina
27 Sozima in Dam.
28 6 Vesnačev
29 P Mihail +
30 S Jeromil

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations.)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 180.

CHICAGO, ILL., SREDA, 20, SEPTEMBRA — WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1939

LETNIK (VOL). XLVIII

NASTOP RUSIJE GROZI VREČI EVROPO V ZMEDO

Obstoj malih držav resno ogrožen

Nepredvideni dogodki utegnejo vreči Evropo v popolno zmedo. — Z nastopom Rusije se položaj zaokrenil v še večjo nevarnost za male države, kakor tudi za Anglijo in Francijo.

London, Anglija. — Bržko ne v Evropi človeka, ki bi mogel tudi približno napovedati, kako se bodo bodoči dogodki razvijali. Hitler in Stalin imata sicer točasno glavno karto v rokah in imata brez dvoma tudi dobro izdelane načrte ne samo za bližnjo, mar več tudi daljnjo bodočnost, toda nad silami, ki jih bosta sprožila, bosta imela najbrž enako malo kontrole, kakor kdo drugi, ki zdaj opazuje dogodke le od strani. Kratko povedano, znamenja kažejo, da se pogreza Evropa v stanje, za katerega je pripravna beseda le kaos in zmeda.

Kakor se zdi, bo Rusija aktivno stopila na evropsko pozorišče in ravno z njenim nastopom postane položaj nepriljivo zmelen. Rusija je namreč že vedno nerazrešljiva zagonetna sfinga. Iz dosedanjih dogodkov bi se sicer lahko sklepal, da deluje z Nemčijo raka v roki, toda tega prijateljstva najbrž Hitler sam ni preveč siguren in ga jo le, ker mu nič drugega ne preostaja. Popolnoma izključeno je namreč, da bi Stalin na razpolago svojo ogromno silo Hitlerju le zato, da bi temu pomagal do dosege njegovih gorostasnih načrtov. Da je Rusija točasno v prijateljstvu z Nemčijo, je le zato, ker ji to služi pri uresničevanju njenih lastnih načrtov. Točno kaki so ti načrti, je zagonetka, ki jo bo šele bodočnost razvavljal, in verjetno je, da utegnejo priti v navzkrije s Hitlerjevimi.

Karkoli pa se že izcimi iz tega rusko-nemškega objema, eno je skoraj sigurno, namreč, da bo Ogrska postala v kratkem del Nemčije, ali pa vsaj njen "protektorat," je razumljivo, na kar pride vrsta na Balkanu, pri čemer se utegne tudi Italija oglašiti za svoj del. Noben teh držav najbrž ne bo prišlo na um, da bi se postavile v bran, zlasti še, ko so videli, kako malo je dobila Poljska pomoči od Anglije in Francije. Povrh tega pa je tudi zelo dvomljivo, kam se bo postavila Turčija. Ta se je sicer zvezala z Anglijo in Francijo, že prej pa je gojila iskreno prijateljstvo z Rusijo; lahko se pričakuje, da bo ostala pri zadnjem, kajti Rusija je pač mnogo bliže kakor ostali dve.

Točasna slika v Evropi nič kaj prijetna niti za male države, niti za Anglijo in Francijo.

Nemčija pošilja čete na zapad

Pariz, Francija. — Kakor se je ugotovilo, je Nemčija par dne že na delu, da močnejše ojača svojo zapadno fronto proti Franciji. Med tem, ko je na Poljskem dosegla svoj cilj, pošilja zdaj velike transportne svojih čet od tamkaj proti zpadu in kot posledica tega je prišlo tudi že do bojev v večjem obsegu, ki pa niso prinesli nikakih odločilnih izpreamemb. Koncem tedna so Nemci vpravili večji napad na francoske postojanke, a so bili po francoskih poročilih na celi črti odbiti. Točasno so na severnem delu fronte še vedno Francozi na nemškem ozemlju.

Neko poročilo iz Švice govorja, da se pripravljajo naziji za veliko ofenzivo na zapad. Obenem se sliši tudi, da bodo

POLJSKA OBDOLŽUJE NAZIJE BARBARIZMA

Bukaresta, Rumunija. — Poljski predsednik Moscicki je poslal ameriškemu predsedniku Rooseveltu zadnjo nedeljo brzojavko, v kateri je obdolžil nazijske, da se v sedanjem vojni poslužujejo barbarizma, namreč, da z bombami pobičajo civilno prebivalstvo. Ta brzojavka je bila odgovor na prejšnjo brzojavko Roosevelta, s katero je ta apeliral na bojujoče se države, naj ne bombardirajo odprtih mest. Moscicki obdolžuje, da "nemški aeroplani metodično in s premislem že skoraj vse, kadar niso prodrli Nemci od zapada. Rumunija bo bržkone naslednja žrtev. Ta se sicer na vse kriplje otepa, da bi se ne zamotala v vojno, toda, kako dolgo se bo njena nevralnost upoštevala, ne bo od nje odvisno. Mimogrede omenjeno, bi morala Rumunija priskočiti Poljski na pomoč; med tema državama je bil namreč sklenjen pakt, da si boste medsebojno pomagali, ako bi bila katera od njih napadena od Rusije. Do ruskega napada je zdaj prišlo, toda Rumunija — molči in se trese za lastno varnost.

Da bo Ogrska postala v zasedenem poljskem ozemljju je nazijska delavska fronta na Balkanu, pri čemer se utegne tudi Italija oglašiti za svoj del. Noben teh držav najbrž ne bo prišlo na um, da bi se postavile v bran, zlasti še, ko so videli, kako malo je dobila Poljska pomoči od Anglije in Francije. Povrh tega pa je tudi zelo dvomljivo, kam se bo postavila Turčija. Ta se je sicer zvezala z Anglijo in Francijo, že prej pa je gojila iskreno prijateljstvo z Rusijo; lahko se pričakuje, da bo ostala pri zadnjem, kajti Rusija je pač mnogo bliže kakor ostali dve.

Točasna slika v Evropi nič kaj prijetna niti za male države, niti za Anglijo in Francijo.

KRIŽEM SVETA

Pariz, Francija. — Po odredbi, ki jo je izdala vlada zadnjo nedeljo, morajo francoski državljanji prijaviti do 1. decembra vso svojo imovino, ki jo imajo v inozemstvu, obstoječi bodisi iz kapitala, bodisi iz zemljije.

Berlin, Nemčija. — V zasedenem poljskem ozemljju je nazijska delavska fronta na Balkanu, pri čemer se utegne tudi Italija oglašiti za svoj del. Noben teh držav najbrž ne bo prišlo na um, da bi se postavile v bran, zlasti še, ko so videli, kako malo je dobila Poljska pomoči od Anglije in Francije. Povrh tega pa je tudi zelo dvomljivo, kam se bo postavila Turčija. Ta se je sicer zvezala z Anglijo in Francijo, že prej pa je gojila iskreno prijateljstvo z Rusijo; lahko se pričakuje, da bo ostala pri zadnjem, kajti Rusija je pač mnogo bliže kakor ostali dve.

Ottawa, Ont. — Istočasno z Anglijo tudi Kanada z napetostjo pričakuje nadaljnji korakov, ki jih bo storila sovjetska Rusija. Povdara se, da bo Kanada pomagala Angliji tudi v slučaju, če bi se ta zapleta v vojno z Rusijo.

AEROPLAN JE UKRADEL

Indianapolis, Ind. — V mesto Evansville, Ind., je bil v nedeljo arstiran neki 23 letni E. G. Roberts, in sicer zaradi nenavadnega čina, namreč, da je ukradel aeroplans. Dasi se je samo eno uro učil voziti, je vendar dobro kretal letalo in tudi varno prišel z njim. Ni pa ga vedel kakor ustaviti, ko je bil že na tleh ter je treščil v neki drogi. Policia ga je kmalu izsledila.

Indianapolis. Oba sta načelo v neki hotel; ko pa je pilot zaspal, ga je Roberts zaklenil v sobo in pobegnil z aeroplans. Dasi se je samo eno uro učil voziti, je vendar dobro kretal letalo in tudi varno prišel z njim. Ni pa ga vedel kakor ustaviti, ko je bil že na tleh ter je treščil v neki drogi. Policia ga je kmalu izsledila.

ZBEGANO LJUDSTVO BEŽI PRED NAPADOM

Prizor v Londonu, ki kaže, v kaki živčni napetosti živi evropsko ljudstvo te dni. Pred par trehnotki je ta množica še stala pred parlamentom in opazovala poslanice, ko so dohajali v poslopje. Oglasila pa se je sirena in vsakdo je, kakor hitro je mogel, ubral korake proti zatočišču.

Roosevelt va- bi nasprotnike

Predsednik skuša pokopati politična nasprotstva in doseči skupno fronto cele Amerike. — Povabil k sebi voditelje republikanske stranke. — Razmotrivanje o vprašanju nevralnostnega zakona.

ITALIJA HVALI RUSIJO

Fašistični listi pojejo slavo sovjetskom.

Rim, Italija. — Isto fašistično časopisje, ki je še pred razmeroma kaj kratkim časom bombardiralo sovjetsko Rusijo in njen komunizem kot glavno nevralnost zapadni civilizaciji, je zdaj polno hvale za isto Rusijo. Da se je Rusija izprevrnila iz pošastnega nestvora v hvalevnega prebivalstva je ubitev ali ranjenega, pravi Moščicki.

Washington, D. C. — V tej resni uru splošne svetovne krize si prizadeva predsednik Roosevelt, da spravi iz ameriškega javnega življenja vse strankarske politične boje in, da doseže skupen nastop in skupno delo za obavarovanje Amerike pred morebitno nevralnostjo od zunaj.

Dobro potezo v tej smeri je napravil, ko je povabil k sebi na konferenco oba kandidata na republikanski listi pri zadnjih volitvah, ki sta kot takratna titularna voditelja republikanske stranke, namreč Alfa Landona in Franka Knox. Oba sta povabila sprejela.

Ta konferenca, pri kateri bodo navzoči tudi drugi prominentni voditelji iz cele dežele, se bo vrnila to sredo v Beli hiši in bo na njej glavnem predmet razpravljanja vprašanje nevralnostnega zakona.

Kakor že poročano, je za prihodnji dan, za četrtek, sklical predsednik izredno zasedeno kongreso, ki se bo imelo baviti z istim vprašanjem.

Da se bo gledal tega zakona razvil v kongresu srdit bo, se lahko sklepa že iz silovite propagande, ki jo vodijo nasprotniki in zagovorniki tega zakona potom radio in časopis. Je pa to v resnicu važna zadeva in baje celo Evropa čaka na to, kako se bo razrešila.

NASILNA DAREŽLJIVOST

Chicago, Ill. — Ko se je 22 letni James Byrnes vračal zadnjo nedeljo zvečer na svoj dom na 8046 Maryland ave., ga je ustavil neki neznanec in mu ponudil steklenco, naj piše. Byrnes je odklonil, toda tuje mu je pijačo čimdalje bolj vsiljivo ponujal ter končno postal dejansko nasilen; potegnil je zepni nož in Byrnesa zabolel v stran. Rana pa k sreči ni resna.

Tragična smrt mladeniča

Zagorje, 19. avg. — Včeraj dopoldne so na izlašku pokopališču položili v prernani grob 17 letnega fanta Jožeta Jazbeca, ki je postal žrtev debla. Prav pred mesecem dni je Jazbec, ki je doma iz Cerkelj pri Krškem, prišel v službo k lesnemu trgovcu Hribarju na Izlakah, kjer že več let služi njegovi roditelji.

Ko so v sredo v gozdu spuščali po drči težke štirimetarske klode, se je eden izmed klodov pri drčanju obrnil, da je zadel smrek, za katero se je bil Jazbec umaknil. Udarac je bil tako močan, da je zlomil smrek. Klod se je sunil v oprsje tudi ubogega fanta, ki je obležal nezavesten. Hitro so poslali po zdravnika v Zagorje. Videli pa so že takoj, da je njegovo stanje resno. Zato je bil privravljen g. Bleiweis, da ga kar odpelje v bolnišnico. Ko pa se je pripeljal avto, pa je bil fant že izdihnil.

Zalostna usoda

Pet dni ni bilo v službo 50 letnega železniškega zavirača Jožeta Žiberna iz Maribora, zato je njegov bratanec obvestil o tem policijo, ki je silo vdrla v Žibernova stanovanje in našla Žiberno obešenega in mrtvega. Obupal je nad težo življenja. Njegova žena je že nad leto v umobolnišnici, otroci pa v Dežjem domu. To je toliko vplivalo na njo, da ga je strlo in pripravilo do obupa.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Iz Jugoslavije

Težak položaj rudarjev v rudniku v Trepči, kjer je rudniška uprava odstranila več sto stavkujočih in jim niti mezd ni izplačala. — Huda nesreča mladega fanta bližu Zagorja. — Razno.

Borba rudarjev z upravo v Trepči

Beograd, 25. avg. — Minilo je že 39 dni, odkar so rudarji v Trepči stopili v stavko. Pretekli četrtek je uprava rudnika spet povabila rudarje na delo. Rudarji pa so to odklonili, dokler ne bo podpisana kolektivna pogodba. Na zatevno rudniške uprave je bilo zadnje dni odstranjenih iz Trepče več sto stavkujočih rudarjev, katerih rodilne pa so še ostale v Trepči. Kakor pove "Politika," jim ni bil zasluge izplačan in jim tudi niso bile vrnjene delavske knjižice. Odstranjenih je bilo od rudnika tudi več rudarskih invalidov, katerih ima uprava rudnika zakonite obveznosti. Uprava rudnika je tudi prepovedala donašanje potrebnih živil za prehrano stavkujočih rudarjev in njihovih družin.

Zaradi vsega tega sta glavna delavska zveza in zveza rudarjev vložili pritožbo pri notranjem ministrstvu kakor tudi pri ministrstvu za gozdove in rudnike in pri rudarskem glavarstvu. Tajnik glavnega delavske zveze Milorad Belić je v četrtek izcrpno poročal o stanju v Trepči ministru za šume in rudnike. Obtožil je rudniško upravo zaradi nezakonitega nastopanja nasproti rudarjem in je zahteval, da ministrstvo nujno posreduje v prid delavskim zahtevam. Nastopnik ministrstva za gozdove in rudnike Ivan Veljković je vzel vso zadevo v svoje roke. Te dni se bodo morda nadaljevala pogajanja, saj je že skrajni čas, da se pravčno rešijo odnosnji med angleškimi lastniki bogatega rudnika in našimi rudarji.

Nesreča

Ivana Reberc, 56 letna poljska delavka iz Mostej, občina Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah, je padla na srp in se močno porezala. — Nesrečno je padel doma tudi 53 letni posestnik Jože Pavličič iz Vuzenice, občina Sv. Miklavž pri Ormožu in se nevarno poobil.

Na grobu otroka se zastrupila

Na katoliškem pokopališču v Novem Sadu so našli nezavestno Julijano Krämer, ki je pred kratkim umrl njen edini otrok. Smrti svojega sinčka je padla na srp in se močno porezala. — Nesrečno je padel doma tudi 53 letni posestnik Jože Pavličič iz Vuzenice, občina Sv. Miklavž pri Ormožu in se nevarno poobil.

Zalostna usoda

Pet dni ni bilo v službo 50 letnega železniškega zavirača Jožeta Žiberna iz Maribora, zato je njegov bratanec obvestil o tem policijo, ki je silo vdrla v Žibernova stanovanje in našla Žiberno obešenega in mrtvega. Obupal je nad težo življenja. Njegova žena je že nad leto v umobolnišnici, otroci pa v Dežjem domu. To je toliko vplivalo na njo, da ga je strlo in pripravilo do obupa.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
dajkov in dnevov po praznikih.

Izdaža in tisk:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina?	\$5.00
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četr leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	1.50
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četr leta	1.75
Poznana številka	3c
Subscription:	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vojška in homatije v Evropi

I.

To, na kar je ves civilizirani svet kazal s strahom že celo zadnje desetletje, namreč, da se Evropa bliža novi vojni katastrofi, se je pred dobrima dvema tednoma dogodilo. Ni treba, da bi tu povdarjali, kdo je glavni krivec, da se je to dogodilo, ko ves svet ve, da odgovornost za sedanji krvavi pokolj nosijo voditelji tistega naroda, kakor so nosili odgovornost v zadnji svetovni vojni. Politično odgovornost nosijo gotovi del tudi zavezniški sami. Ta odgovornost ima svoj izvor v versaillskem miru in delno tudi v političnem zadružanju zavezniške gospodarske politike v prvih povojnih letih. Toda ta odgovornost je le delna, majhna, napram odgovornosti za zanetitev te sedanje vojne.

Dejstvo je, da sedanje vojne ni bilo potreba iz nobenih razlogov ne potreb za Nemčijo, ki jo je začela. Nobeni razlogi, vsaj pametni ne, ne morejo opravičiti Nemčije, da je začela sedanji pokolj. Vojna se je začela na blazni Hitlerjevi nepremišljeni hitriči, misleč, da bo z hitrim udarom priboril Nemčiji novega sveta — "življenjskega prostora", ki ga išče nemštv s tem, da neopravičljivo in krivično kraje zemljo Slovanom. Hitler, ki je osebno najbolj in v prvi vrsti odgovoren za ta pokolj v Evropi, si je s tem činom nakopal strašno odgovornost pred svetom, katere se v svoji nemški nadutosti najbrže ne zaveda. Za Hitlerjem je pa odgovorna vsa Nemčija. Ni opravičbe, zakaj mu pa nemški narod sledi?! Kdor blaznež sledi in mu pomaga vršiti zlo, je za zlo v polni meri scodgovoren. Nemčija bo za ta čin drago plačala.

To, da ste po nemškem vpadi v Poljsko napovedali Nemčiji vojno Anglija in Francija, je treba s posebno rezerviranjem vzeti na znanje. Gospodje v Parizu in Londonu se niso odločili za udar na Nemčijo vsled posebne tople ljubezni do Poljakov. Kaj še. Poljake Angleži in Francozi prav toliko ljubijo, kakor so ljubili Čehce, ko se je zvršil monakovski dogodek. Ampak angleški in francoski gospodje so se zdaj šele streznili in so spoznali položaj, da je zdaj zadnji skrajni čas, da stopijo Hitlerju na prste, ali pa bo prepoznen in bi ostali sami brez moči proti Hitlerju. Težko bo šlo že zdaj, kakoršen je položaj v Evropi. Vendar zdaj je še nekaj upanja, pozneje bi ne bilo nobenega. Bodo pa imeli zavezniški mnogo preglavic, predno bodo nemškega firerja izolirali in z njim končno obračunali. V samoobrambi zna Hitler napasti še marsikatero malo državo. Prav zadnja poročila govore, da ko so balkanske države te dni sporočile Nemčiji, da življenjski potrebsčini, ne raznih surovin ne bodo dajale Nemčiji drugače nego za plačilo v zlatu, se je čul iz Berlina odgovor, da zna Hitler invadirati vsako malo sosedno državo, ki bi se protivila prodajati Nemčiji razne potrebsčine. Kaj to pove? To, da bodo Nemci skušali vzeti s silo, kar ne bodo dobili zlepa. Nemci pač vedo, da zdaj, ko je začela z vojno Anglija, da se vojna ne bo že jutri končala, pač pa se zna vleči v dolgo nedoglednost.

Angleži so vojno v Evropi pričakovali. Le tako hitro jo niso pričakovali. Protinemško fronto so začeli graditi že letos spomladti. Ne pozabimo, da je anglosaški svet duhovno bolj povezan kakor katerikoli drugi sorodni svet. Obiski angleškega kralja v Kanadi in Združenih državah niso nič drugega kakor le predenje anglosaške zveze po svetu. To, da vpijemo v Ameriki, da nas vojna ne sme zanimati in da se moremo držati proč od vsake vojne, je samo zunanje vpitje. V srčih in v krvi je anglosaški svet že povezan. In ne pozabimo, da anglosaška mentaliteta v Združenih državah močno prevladuje. Gre le še za to, da se javnost na to pripravi, kar pa ne bo težko. Propaganda tiska in radija bo to izvršila. Sami ne bomo vedeli, kdaj bomo sredi vrtanca, ki je zajel Evropo.

Sa pa Združene države tudi radi lastne varnosti in lastnega obstanka dolžne pomagati zavezniškom proti Hitlerju. Tisti, ki vpijejo, da nas Hitler ne sme nič brigati se hudo motijo. Združenim državam ne more biti, niti ne sme biti vseeno, če zmaga Hitler ali pa demokratične države v Evropi. Naj Hitler premaga Anglijo in Francijo,

ali mislite, da bo Hitler rekel, zdaj imam pa dovolj, zdaj pa vsemu svetu mir? Kaj še? Ali tako malo poznate nemško nadutost v Hitlerju? Čez noč bi začel Hitler diktirati Ameriki. Ameriška obala bi bila kmalu okrožena od nemških submarinov in naša morska plovba bi bila odvisna od milosti nemške blokade. To bi se zgodilo prej ali slej. In kaj bi pomenilo to za Ameriko si lahko predstavlja vsak sam. Ne samo to, še marsikaj drugega bi se zgodilo v škodo Amerike in naše demokracije, če bi prišlo do nemške zmage.

Več o tem v jutrišnji številki.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslati na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	1.50
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Wil-
 liams St., Denver, Colo.
 2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
 Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
 2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
 3. nadzornik: Joe Blatnik, 2009 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
 2. porotnik: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
 3. porotnik: Peter B. Golesh, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
 4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
 5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glav-
 nega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Pro-
 šeje za sprejem v odrasli čudelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi
 bohniška nakaznica, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovom, kakor tudi članom dru-
 gih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo.
 Kdor želi postati član Zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega dru-
 štva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Gleda-
 ustavnovitev novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila
 in potrebne liste.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

ABOUT THE SECOND DIVISION OF VICTORY CAMPAIGN

At the end of the eight month of the Victory Campaign our Second Division finds itself in second place with 63½ credits behind the First Division which is leading in the race and 34½ credits ahead of the Third Division which is trailing in third place.

The credits of our Division are divided as follows: Lodge No. 41 has 36 credits; No. 3 has 15; No. 17 and 29 each have 6½; Nos. 4, 38 and 45 each have 6 and No. 27 has 2½ credits. Lodge Nos. 13, 23, 28, 31, 53, 55 and 58 do not have any credits so far. Only 8 lodges out of the 15 have produced.

We need 65½ more credits to reach the first quota of 150 and therefore be eligible for the prize of \$100.00 for our Division. Remember that a lodge in any Division must obtain at least 10 credits before being eligible to share in the prize money. The lodges having the most credits will, of course, receive a larger share. As it stands now, only Lodges No. 41 and 3 have qualified for a cut of the prize, that is if our Division reaches any of the three quotas.

I am confident that you will not fail me, but that the Captains will organize the officers and members of their respective lodge into groups to canvass their locality for new members in both the adult and juvenile departments. Some system of work or activity for the success of this campaign must be worked out. It is my fond desire, and hope, that our Division will during the next four months endeavor to work diligently with a determination to achieve top honors and reach the quota of 250 credits, and that each and every lodge will acquire enough credits to be eligible to receive a liberal amount of the prize of \$150.00 which will go to your lodge treasury. Each lodge doing their bit with sincere efforts will accomplish the desired result.

Do not wait to get started, else our Division will be like the hare that went to sleep and the slow turtle beat him in the race. Let nothing be an excuse to delay your action in the Victory Campaign. You won't ever get started if you wait for conditions to be just right.

Last month we have gained on the leaders; let us keep this up and double the gain each month. Let me admonish the members to volunteer their services to the Captain of their respective lodge. Cooperation on the part of the individual member is very essential to the success of the Second Division. Good luck to my Captains and army of workers. We shall not fail!

GEO. J. MIROSLAVICH, Supervisor Second Division.

Imenik lokalnih uradnikov za leto 1939.

Stev. 1. dr. sv. Martina, Denver, — Predsednik John Kadunc, 3907 Wynkoop; tajnik John Plut, 638 Elk Pl.; blagajnik Joseph Tezak, 611 E. 47th Ave.; ml. nadz. Anthony Jersin, 3081 Vallejo Street. — Vsi v Denverju. Seje se vrše vsakega meseca ob 7. uri zvečer v dvorani slovenskih društav.

Stev. 3. dr. Slovan, Pueblo, Colo. — Predsednik Anton Kochevar, 1208 Birwood Ave.; tajnik Joseph Spiller, 513 Park; blagajnik Joe Dejak, 1216 Bohemia St.; ml. nadz. Joe Spiller. — Vsi v Pueblo, Colo. Seje se vrše vsakega meseca ob 9. uri drugo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Jožeta.

Stev. 4. dr. Zapadni Junaki, Midvale, Utah. — Predsednik Frank Costello, 37 Fifth Ave.; Midvale, Utah; tajnik in blagajnik Joseph Percich, 100 Fifth Ave., Midvale, Utah. — Seje se vrše vsakega meseca v tajnikovih prostorih.

Stev. 5. dr. Planinski Bratje, Leadville, Colo. — Predsednik Peter Prelovec; tajnik Nick Balic, Slovonian Store; blagajnik George Badovinac; ml. nadz. Ann Predorek. — Seje se vrše vsakega meseca v domu predsednika.

St. 15. dr. Triglav, Bingham, Utah. — Predsednik Peter Prelovec; tajnik Nick Balic, Slovonian Store; blagajnik George Badovinac; ml. nadz. Ann Predorek. — Seje se vrše vsakega meseca v domu predsednika.

Stev. 11. dr. Sv. Janez Nepomuk, Rockvale, Colo. — Preds. Matt Slanc, vich, Chandler, Colo.; tajnica in blagajnica Grace Lipsick, Rockvale, Colo.; ml. nadz. Matt Slancovich. — Seje se vrše vsake trete nedeljo v mesecu ob 11. uri dopoldne na domu tajnika.

Stev. 13. dr. Junaki, Frontenac, Kansas. — Preds. John Rudman, Box 92; tajnik in blagajnik Anton Lesjak, Box 118; ml. nadz. Joe Terlip, Box 186. — Seje se vrše vsake drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne pri predsedniku.

St. 14. Sloga Slovencev, Spring Glen, Helper, Utah. — Preds. John Potocnik, Sr. Box 696; Helper; tajnik Aug. Poltorak, R.F.D. Box 81, Helper, Utah; blag. Joseph L. Rebol, Box 433, Helper, Utah; ml. nadz. Joseph L. Rebol. — Seje se vrše vsake trete nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v John Skerljevi dvorani.

Stev. 16. Western Star Lodge, Pueblo, Colo. — President Joe Blatnik, 2609 E. Evans; Secy. Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave.; Treasurer Joe R. Greene, 303 Park St.; Juvenile supervisor, Rose Lesar, Frances Grebenic, Mr. and Mrs. Joe Blatnik and Anton Rupar. — Meetings are being held every second Wednesday of each month at St. Joseph's Hall at 7:30 P.M.

Stev. 17. dr. Hrabi Slovani, Frederick, Colo. — Predsednik George Zadel, Box 175, Firestone; tajnica Angeline Tursick, Box 97; blagajnik Joe Smith, Sr. Box 64; ml. nadz. Joe Smith, Jr., Box 64. — Seje se vrše vsake trete torek v mesecu pri Mrs. Frank Marolt.

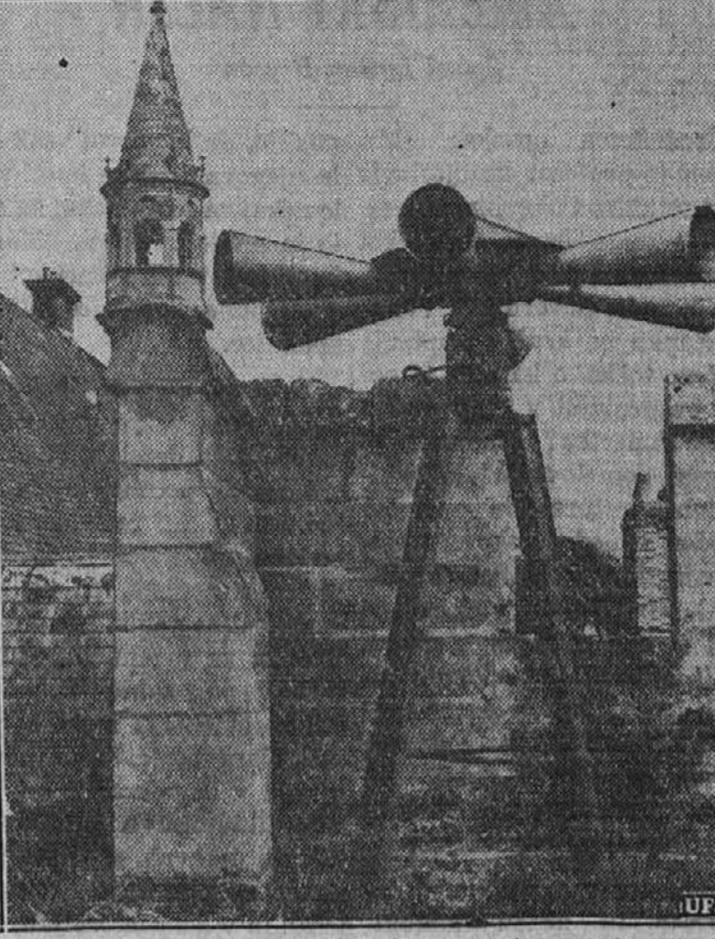
Stev. 20. dr. "Planinke", Leadville, Colo. — Predsednik Angelina Kochevar, 101 Elm St.; tajnica Mary Savoren, 422 W. 3rd St.; blagajnik Julia Lenarchie, 324 W. 2nd St. — Seje se vrše vsakega 11. v mesecu v Domu Slovenskih društav.

Stev. 8. dr. Biser, Mulberry, Kans. — Predsednik Frank Crepinsek, R.R. 2, Box 57; tajnik in blagajnik in ml. nadz. John Crepinsek, R.F.D. 2, Box 29; zdravnik Dr. Thers. — Seje se vrše vsake drugo nedeljo v mesecu pri tajniku.

Stev. 9. dr. Napredni Slovenci, Canonsburg, Pa. — Predsednik Anton Drenel, Box 454; tajnik Frank Konte, 112 W. Carroll Ave.; blagajnik Frank Smith, Sr. Prospect Heights; zdravnik Dr. Holmes; mladinski nadzornik Dr. Holms. — Seje se vrše vsake drugo nedeljo do 10. v mesecu v Anton Dreneljavih prostorih.

Stev. 22. dr. Sv. Michaela, Tooele, Utah. — Predsednik Anton Mehie, 187

NAZNANJEVALEC NEVARNOSTI

Spring Glen, Helper, Utah. — President Mary Juvan; Secy-Treas. H. J. Topolovec, Spring Glen, Helper, Utah. — Meetings are held every 2nd Sunday of each month at 7 P.M. at the home of secretary.

No. 53 Western Star Lodge, Aguilar, Colo. — President, Beford B. Nelson; Secretary-Treas., John Volk; Lodge physician Dr. William Merritt. Meetings are held every third Sunday of each month at 10 A.M.

No. 54, Columbine Lodge, Crested Butte, Colo. — Pres. Joseph Pasic, Jr.; Sec'y-Treas., Alex Cetin; Juvenile Supervisors, Pete Gornick and Philip Yaklich. — Meetings are held every fourth Sunday of each month at the City Hall.

No. 55, Pioneers Lodge, Aspin, Colo. — Pres., Johnnie Zupancis, Box 244; Sec'y-Treas., Albin Gerbas, Box 72. — **No. 56, All Saints Lodge, Lockport, Ill.** — Pres., Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St.; Sec'y-Treas., Frank D. Spelich, 658 N. Broadway St., Joliet, Ill. — Meetings are held every 2nd Sunday of each month at 604 Sterns Ave., Lockport, Ill.

No. 57, Sky Blazers Lodge, Chicago, Ill. — Pres., Mary Petan; Sec'y-Treas., Jennie Demars, 4734 S. Keebler Avenue. — 2. nedeljo v mesecu pri sobratu tajniku.

No. 58, Modernaires Lodge, Cleveland, Ohio. — Pres., Vera Jane Mervar, 7801 Wade Park Ave.; Sec'y., Anthony Tomic, 1193 E. 61st St.; Treasurer, Frank Mervar, 7801 Wade Park Ave.

Opomba: — Za slajč, da je v Imeniku kak naslov ali ime, ali kaj drugačna napačnega, blagovni naziv se naznanih upravi Amer. Slov., da se to popravi.

Note: — In case of an error in this roster, please notify the editor of Amer. Slov. so that it may be corrected.

ZSZ ENGLISH SECTION

DENVER ACTIVITY CLUB ACTIVE

The dramatic branch of this club has already conducted their activity by presenting a play last Sunday and will continue with plans for the future.

Pinochle is the next activity to take place all winter. Final arrangements for a card tournament will be made Wednesday, Sept. 20, after the general meeting of the Club at the Slovenian Hall. This will be the final date for registration of those desiring to play pinochle in the league. All WSA members are invited to attend this general meeting and support this worthwhile enterprise that will be a great thing for the Association.

TURKEY PARTY

No one is certain just when Thanksgiving Day will take place this year, but one thing is certain: Trail Blazers Lodge will hold another one of those famous Turkey Parties which has become so popular and in great demand. The date will be revealed in a short time.

FOR DENVER WSA JUVENILES

Send your children to the meeting of the United Comrades this Sunday afternoon. The Supervisors want them present for the usual business and pleasure and to mingle with one another. Moving pictures will be taken of them after the meeting.

There is much interesting things to do which they will enjoy and which is good for them. Who are going to be the juvenile delegates?

LIBERTY BOOSTERS WSA

So. Chicago, Ill. — We closed our baseball season last Sunday as the team won second place in their bracket of the Chicago baseball Federation. They also won the rating in their local park league. For the entire season the team went on record as having twenty-five wins and ten losses which is very good, this being their first organized season.

In a very short while we will enter out basketball team in several local leagues and seek more honors for our club and organization. Plans are now under preparation in organizing the Liberty Booster Club which is very similar to the activity club in Denver. All of our athletic and social activities will be governed by this club and members who care to participate in the various activities must join this booster club.

A very special meeting to elect officers for the Booster Club is to be held Friday, September 22, at 7 o'clock in the Liberty Clubroom. All members are urged to attend in order to insure the success of the new project.

We may be a little late but we want to thank the Chicago Three Star Lodge for the swell time we had at their picnic. We hope that we may have the opportunity of another get-together in the near future or more frequent activity among both lodges next year.

Here is a brief account of what some of the Liberty members are doing at the present time. Bill Juvanic is attending Loyola University after completing a year at Drake U. Dan Cetina, ace Liberty pitcher is attending Chicago Technical College. Then there is the work-class under which comes, Frank Vidic, Mike Popovich, Ed Juvanic, John Yaki, Joe Putzel just can't seem to get used to work after that swell vacation to Colorado. Then of course comes several of the nation's unemployed but who occupy their time either at school, at home or just anywhere.

Name: Mr. Frank Primozich.
 Address: "1927 W. 22nd Place."
 Phone: "Canal 2319." Give him a ring girls, his wife won't mind. We hope —

And now I'll have to say audie but as the drunk said to his comrade, 'You wait right here, I'll be back with a flask' (I mean Flash).

Edward Juvanic, Secretary.

—

A LETTER OF APPRECIATION

To the People of Colorado:

My colleague and I wish to thank all those who helped make our recent trip to Colorado a success.

In Denver, we wish to thank Mr.

and Mrs. Peket, Jr. for their kind-

ness shown to us during our stay at

their home. Also our appreciation to

Mr. and Mrs. Anthony Jersin, Mr.

Miroslavich, and Mr. and Mrs. Fr.

ter, for all they did in making the trip

a success. We shall not forget the

meals Mr. and Mrs. Kopricec served to us.

In Pueblo; we wish to thank Mr.

and Mrs. Pescerchio for their hos-

itality shown to us during our stay at

their home. Our sincere thank to

Mr. Kochevar and the people of

Pueblo for the marvelous supper we

had at the Rye.

So till we meet again we bid —

Good bye.

A few grateful Chicagoans

Peter Stattkus,

Stanley Michalic.

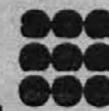
—

THINK IT OVER

Oftent our membership is requested to help make our Association bigger and stronger by ever enrolling new members. This is very essential, of course, but too little do we stress the language and thought on the fact that it is just as essential that we must strive to keep them permanently.

The lodge secretaries are admonished to use extreme care in the matter of suspensions. Many times reports come in that members were suspended needlessly before the case was given due consideration. In most cases it is not intentional, but because of misjudgment of the member or because the suspended member did not in any way contact the secretary. Nevertheless, once a member is suspended, he is usually reluctant to reinstate and is therefore lost to the Association.

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Ilunig

Sluge v gradu so letali sem in tja, da spravijo v red še zadnje, kar je manjkal. Kakor maršal s svojo palico je stal kot nadzornik ter reditelj cele svečanosti star vojak, katerega je dal nalač poklicati grof Tatenbah iz Podčetrtek v Račje. Bil je Laslo Fekete, ki je nameraval iti v kratkem na Ogrsko.

Tako je stala dobro obložena miza sub rosa pripravljena, da sprejme goste. Od teh so bili moški še zunaj v gozdu na lov. Le nekaj gospa, ki so bile vabljene, je se delo v stranski sobi, ker so čakale na more Že se je namreč slišalo lajanje psov na dvorišču, v nekaj trenutkih so prispele pričakovani gospodje v grad.

Bili so najboljši grofovi prijatelji, njim na čelu grof Zrinjski, hrvatski ban, ter Karol grof Thurn, deželni glavar goriški, baron Locatelli ter več drugih gospodov iz Ogrske, ki so pripadali tajni zvezi.

V njih sredi je stopal grof Tatenbah v lovski sukni. V stranski sobi se je hitro preoblekel ter izročil lovsko suknjo, nož in puško svojemu slugi Boltažarju. V kratkem je stal v domači nošnji sredi svojih gostov; poklicali so soproge iz bližnje sobe in po medsebojnem prijaznem pozdravu sedli k mizi.

Bilo je res pravo nebrzdano veselje sub rosa, kajti vsak je govoril kakor mu je na rekovalo srce. Močno vino in zavest, da so sami med seboj, ki so ene misli, je povzročila, da so se vdali brezkrbnemu veselju ter so gospodje pri mizi pozabili na navzočnost gospa in je padla marsikatera beseda, ki bi je ne smelo prenesti žensko uho.

Tudi gospodar grof Tatenbah, ki je sedal na spodnjem delu omizja blizu vrat, je pridno srkal štajersko vino ter bil nenačadno živahen. Seve o tem večeru njegova soproga nič ni vedela, pa tudi grofica Zrinjska ni bila navzoča.

Grof Tatenbah je storil vse, da bi se njegovi gostje zabavali, kajti želet je, da se ta večer kolikor mogoče veselo zaključi. Zato je hotel tudi, da se polnočna ura na poseben način proslavi.

Ko je odbila ura ednajst, se je pokazal za zelenim zagrinjalom, ki se je razdelilo na dva dela, mal oder z ozadjem mesta Budimpešte, nad katerim je visela krona Sv. Štefana z napisom v zlatih črkah: Svoboda

Zdajci zavzoni srebrn zvonček, na oder stopijo igralci. Bili so grofovi uslužbenici; pričela se je mala burka, katero je spisal vzgojitelj mladega Tatenbaha. Nastopile so osebe, predstavljačice nekdajne znamenite ogrske može: Arpad, Štefan Hunjadi, Korvin Gostje so postajali vedno bolj razburjeni, ker so grofovi uslužbenici letali okoli njih s polnimi vrči vina. Kupice so žvenketale, živahno se je razpravljalo, glave so bile razgrete, šumelo je kakor v čebelnjaku.

Zdajci je udarila ura dvanaest.

Tedaj vstane grof Tatenbah in dvigne z biseri in grofovskim grbom okrašeno kupico. Bil je ravno trenutek, ko bi si imeli drug drugemu napiti.

Bila je navada, da se je pri svečanostih štajerskega plemstva napislo najprej na zdravje cesarja. Grof Tatenbah je držal težki kozarec z močno roko in ga dvigne.

Ko pa se pokaže na odru postava sigetskoga junaka, slavnega pradeda Petra Zrinjskega, v sijaju mnogobrojnih luči, zavihi grof Tatenbah kupico proti stropu in vsi za njim stoječi služabniki vzklikajo:

Vivat — živel Zrinjski!

Gospodje pri mizi so se temu pozdravu pridružili. Grof Peter Zrinjski se dvigne, prikloni in zahvali ves rdeč v obrazu.

Jasen mu je bil pomen te zdravice, vejlala je bodočemu ogrskemu vladarju.

Soprote pa so sedeče nemo in presenečene; pomirile so se še le tedaj, ko je napil grof Tatenbah tudi na zdravje cesarja, ne da bi se gostje, ki so se smeiali in bili razposajeni, še dalje za to zmenili.

Prizor je bil s tem končan; ostali del noči so slavili še bolj razposajeno, ko so zapustile gospe sobano ter so se mogli gospodje čisto prosto gibati.

Eden pa je vendar jako natančno opazoval prizor pomembne zdravice — bil je to Laslo Fekete. Bil je zdaj tu, zdaj tam v krogu štajerskih in ogrskih plemenitov, naenkrat je zginil, se zopet prikazal, nikjer se ni dolgo mudil. Da je bil danes v Račju na povelje grofa Tatenbaha samega, mu je prišlo kakor nalač.

Ravnokar je zapel petelin prvikrat, ko je stopil v bližino sluge Boltažarja Riblja ter gledal, kako je ta hotel čistiti sukno svojega gospoda.

Laslo Fekete je pristopil v trenutku, ko se je odstranil Boltažar, da prinese krtačo. Feketovo bistro oko je zapazilo v žepu kos papirjev. Laslo jih izmakne, nagle pregleda vsebinu, nato pa jih porine, ker se je bližal Ribl, zopet nazaj v žep — njegove oči so nenavadno žarele.

"Dober večer, gospod Boltažar," reče Laslo ter stopi bližje.

"Hvala," odvrne ta malomarno ter kratači suknjo, ne da bi se ozrl.

"Ivan Boltažar," nadaljuje stari Laslo čez nekaj časa, "ti si res norec!"

Boltažar pogleda pozorno.

"Zakaj," vpraša ter premeri starega vojaka od glave do nog.

"Kako se vendar moreš mučiti z nizkimi opravki," nadaljuje stari Laslo, "ko bi bil lahko sam gospod in imel svojega sluga, ki bi ti krtačil suknjo."

"Kaj hočeš s tem reči," se razhudi Ribl, "če sluga gospoda grofa Tatenbaha snaži suknjo, to nobenega nič ne briga."

Laslo se nasmehnje ter reče čez nekaj trenutkov:

"Boltažar, ti me ne razumeš ali pa me nočeš razumeti. Stari Laslo ve za sredstvo, s katerim se lahko obogatiš."

"Da bi jaz postal bogat, pravite," odvrne Boltažar, "no, če veste za tako sredstvo, zakaj ga ne porabite sami?"

"Ivan Boltažar," reče stari vojak ter stopi bližje, "ti si bistra glava, toda tako brihten še nisi ko stari Laslo, ki ve, da Ivan Boltažar Ribl že davno ni tako zvest sluga svojega gospoda kakor se sicer kaže."

Boltažarjev obraz je oblila rdečica.

"Kaj hočete od mene," reče skoraj s trepetajočim glasom in ne more pogledati Feketu v oči.

(Dalje prih.)

'SIRITE AMER. SLOVENCA'

AMERIŠKI NAČIN

Spisal Lyman Bryson

(Urednikova opazka: Mr. mislijo, da bi moral vsak človek Bryson je profesor vzgojeslovja in njegova družina imeti več kot le nekaj za jesti, nekaj za oblačilo in nekaj za spati. Morali bi imeti tudi takih stvari kot radio, avtomobile, kopalnice in poletne počitnice.

Bržkone se nam boljše godi kot ljudem v komunističnih ali fascističnih deželah. In dejstva, kot se zdi, potrjujejo, da je res temu tako. Ali razlika med svobodnim ljudstvom in ljudstvom pod diktatorjem, da se enemu mora boljše goditi kot drugemu. Razlika je v tem, da svobodno ljudstvo sme zahtevati, da se nekaj spremeni, in mora se poslušati. Naravn je, da je več godrjanja v demokraciji kot v kakem diktatorstvu, kajti v diktatorskih državah se nihče nikdar glasno ne pritožuje. Niti ne v ječah in v koncentracijah.

Demokracija ni ustaljen sistem z gotovimi pravili, katerim se nihče ne upa odrekati pokorščino. Eno izmed naših najvažnejših demokratičnih načel je to, da mi radi pozdravljamo nove ideje. Radovednost pa je ena izmed onih stvari, odrekanje katerih fascizem ali nazizem zahteva od vsakega dobrega državljanega. Morda bi bilo najboljše za nas, da bi slišali le eno stran vsakega važnega vprašanja, da bi doznali za "resnico" od vade in ji verjeli. Morda — ali to pomenja konec znanosti. Kadar političar sme določati, iz "državnih razlogov", kaj je "resnica", in izključiti vsake razpravljanje kot zločin, tedaj je znanstvenik ob službo. Kak izgled bo končno imel napredek v deželi, kjer ni varno biti različnim od svojih sosedov? Vse nove ideje so "čudne", ko prvič o njih slišimo. V svobodni deželi se iznajdljivi ljudje upajo iti naprej, in dostikrat se kasneje pokaže, da so bili modrejši kot oni, ki so se jim smeiali. Naš napredek v minulosti se je večinoma vrnil tako. Moje lastno mnenje je, da moderni industrijalni sistemi so preveč komplikirani in potrebujejo preveč iznajdljivosti in zanjih ljudi.

Demokracija ne pomenja, da moramo biti zadovoljni s stvarmi, kakršne so. Morda je slišati več pritoževanja v naših demokratičnih državah kot v kaki diktatorjevi deželi. Za to je dvoje razlogov. Prvič, mi Amerikanci pričakujemo mnogo in drugič, vsakdo, ki se hoče pritoževati, se ne boji to storiti. Imamo visok "živiljenski standard", kar pomenja, da državljani Združenih držav ponajveč našanja na samega sebe, da bi

jih mogel upravljati kdo drugi v diktatorskih deželah je le ena kot svobodni ljudje.

Trebalo je ved kot stoljetje in pol, od 1607 do 1776, da se naša ameriška Demokracija spravi v tir, in udejstvovanja se je od tedaj skoraj enako dolgo. Ni še dovršena. Ne bo nikoli dovršena, ker nikdar ne trdim, da je perfektna, in smo zato vedno svobodni prinašati svoje "živiljenje svobodo in streljenje za srečo". Nikak pošten človek ne more trdit, da je uspel dovršen. Niti Združene države niti kdaj druga dežela je kedaj uspela dajati pravčnost vsakemu državljanu. Moramo delovati za pravico in za boljše živiljenje za vse. Imamo mnogo resnih ljudi, ki misijo, da bi se mogli iznenaditi kapitalizma in še vedno ohramiti demokracijo. Jaz mislim, da bi moral napraviti vse spremembne v naši gospodarski in politični zgradbi, ki se jih je ljudstvo prepričalo napraviti po postenem razpravljanju in dejanskem stanju. Ali ako vničimo našo pravico, da napravljamo svoje lastne spremembe na svoji načini, in se podamo kakemu voditelju, ki zahteva pokorščino, zgubili bomo več kot bi mogli morda pridobiti. Ako nespametno predamo svojo svobodo, se bodo nekdaj naši otroci morali boriti, da jo dobijo nazaj.

Padec s kolesa

Na kirurški oddelki ljubljanske mestne bolnice je bil pripeljan Albín Jager z Viča, ki je uslužben pri mestni elektrarni. Na Tržaški cesti je ne moreno padel s kolesa in se močno pobil.

—

ČISTIMO

ženske in moške klobuke.

WM. LEBEN
1904 W. Cermak Rd.
Chicago, Ill.
Canal 8682.

Po naročila pridemo na dom in izgotovljena prinesemo nazaj.

KAJ JE NAJVEČJE, KAR LAJKO KUPITE ZA EN NIKEL?

* Še vedno lahko dobite kake dobre vrednosti za en nikel — toda menimo, da vam nič ne prinese za en nikel več kakor en lokalni klic po telefonu! Hitro, direktno in osebno napravi za vas pot, izvrši vaše načrte, pozdravi prijatelja, ali pokliče pomoč v sili. Prihraniti utegne eno uro; rešiti utegne živiljenje.

Telefonska postrežba je danes boljša kakor kdaj prej, stane pa tako malo — en nikel za en lokalni klic! Ta rekord je bil omogočen s stalnim izboljševanjem metod in opreme — raziskovanja laboratorijskih Bell Telephone in standard izdelave, ki ga vzdržuje Western Electric Company, ter poleg tega odločnost in vedenost idealom postrežbe od strani Illinois Bell moških in žensk. Cilj Illinois Bell Telephone Company je vedno bil, da vam da vsako leto boljšo postrežbo in več postrežbe — po najnižji ceni, ki je mogoča.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

KDO? Tisti, ki niso čitali časopisov. Yes, na skrajnem koncu severne Švedije, so poročali časopisi, da je neko pastirsko selo šele dve leti po svetovni vojni zaznalo, da se je vrnila skoro 4 in pol leta svetovna vojna 1914—1918. To se pravi, VOJSKO SO PREPALI!

VAŽNE NOVICE prespi vsak vsak dan, kdor ne čita in ne zasleduje dnevnega časopisa.

VI GOTOVO NOČETE zamuditi nobene novice o sedanji vojski, ki divja v Evropi. Gotovo nočete, da bi ne bili informirani dnevno tudi o položaju, v katerem se nahaja vaša stará domovina.

VI GOTOVO NOČETE zamuditi, da bi ne bili poučeni točno o vseh zakonih in postavah, ki se tečejo mogoče vaše starostne pokojnine, brezposebne pohope in o drugih važnih zadevah, o katerih se zakoni in postave pogosto spremenjajo.

VSE TO SE TIČE VAS! Vaše zadeve so to in vašem interesu je to, da ste o vsem tem dnevno poučeni, da se ne bi vam radi nepoznanja zakonov in postav škoda godila.

V VAŠEM INTERESU je torej, da ste naročeni in da čitate dober in zanesljiv slovenski dnevnik

'Amerikanski Slovenec'

ki bo vas o vsem dnevno informiral o vseh političnih, vojnih in vseh dogodkih in novicah tu v Ameriki in stari domovini. Naročite si ga še danes! Stane letno \$5.00; za pol leta \$2.50; za četr leta \$1.50. — Za Chicago, Kanado in Evropo letno \$6.00; za pol leta \$3.00; za četr leta \$1.75. Naročnino pošljite na:

Uprava "Amerikanski Slovenec"

1849 W. CERMACK RD., CHICAGO, ILLINOIS

I zdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni. Poskusite in preprljajte se!

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS